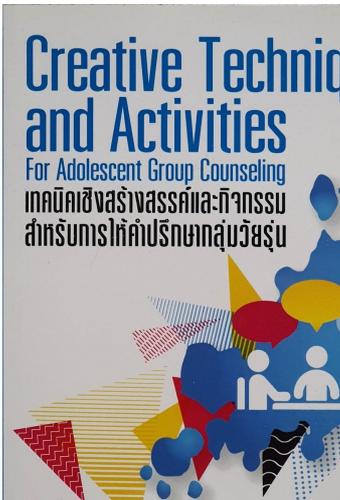

ปริทรรศน์หนังสือ

นิธิพัฒน์ เมฆขจร

Nitipat Mekkhachorn

รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Assoc. Prof. Dr., School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University

*Corresponding author. E-mail: edasmnit@gmail.com

ชื่อเรื่อง : Creative Techniques and Activities for Adolescent Group Counseling

เทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น

ผู้เขียน : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี

ปีที่พิมพ์ : พ.ศ.2560

Received : April 2, 2021

Revised : May 11, 2021

Accepted : May 11, 2021

หนังสือเรื่อง Creative Techniques and Activities for Adolescent Group Counseling เทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น เขียนโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ซึ่งปัจจุบันเป็นรองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หนังสือเล่มนี้นำเสนอเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการปฏิบัติการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้บริการปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ซึ่งแนวคิดและวิธีการในหนังสือเล่มนี้นับได้ว่าเป็นวิธีการของการให้บริการปรึกษาแบบใหม่ (Non-tradition approach) ที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิม (Tradition approach) โดยมีการใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย ใช้เทคนิคที่เป็นนวัตกรรมและมีความเหมาะสมกับวัยรุ่น โดยมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการใช้เทคนิคและกิจกรรม ทำให้สามารถกระตุ้นการแสดงความคิด ความรู้สึก การสื่อสาร การเปิดเผยตนเอง อีกทั้งยังมีการเสริมสร้างสัมพันธภาพในกลุ่มสำรวจสถานะทางอารมณ์ และกำหนดประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในการให้บริการปรึกษากลุ่มได้ด้วย โดยผู้เขียนได้มีการคิดค้น พัฒนา และนำเสนอตัวอย่างของการใช้กลยุทธ์การให้บริการปรึกษาที่เป็นนวัตกรรม (Innovative Treatment Strategies) โดยจัดหมวดหมู่ของเทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมไว้อย่างน่าสนใจเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มวิธีการใช้เกมและการเล่น (Play and Game Methods) กลุ่มนี้จะเป็นการใช้เกมและการเล่นประเภทต่าง ๆ ในการให้บริการปรึกษา เป็นการเชื่อมโยงการใช้กระบวนการกับรูปแบบทางทฤษฎีการให้บริการปรึกษาเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่ม ซึ่งจะนำไปสู่การป้องกัน แก้ไข และพัฒนาความเจริญงอกงามของผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม

2. กลุ่มวิธีการใช้งานด้านศิลปะ (Art Methods) กลุ่มนี้จะเน้นการใช้งานด้านศิลปะ เป็นการใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวาด การระบาย และการตกแต่ง มาใช้สร้างสรรค์งานศิลปะที่จะเป็นสื่อในการให้ผู้รับบริการสามารถใช้เป็นช่องทางในการสื่อสาร ระบาย แสดงความคิดและความรู้สึกออกมาในกลุ่มผ่านผลงานศิลปะที่ตนเองได้สร้างสรรค์ขึ้นอย่างเป็นอิสระ

3. กลุ่มวิธีการใช้งานวรรณกรรมและบทกลอน (Literature and Poetry Methods) กลุ่มนี้เน้นการใช้งานวรรณกรรมและบทกลอน อาจรวมถึงการใช้คำคมต่าง ๆ เชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะเป็นวิธีการที่ผู้ให้บริการปรึกษาใช้ในระหว่างการใช้บริการปรึกษาเพื่อสร้างสัมพันธภาพและดำเนินการให้บริการปรึกษา เช่น เทคนิคการใช้หนังสือในการบำบัด และเทคนิคการเขียนเรื่องราว และเทคนิคการใช้บทกลอน กวี และคำคม เป็นต้น

4. กลุ่มวิธีการใช้ดนตรี (Music Methods) กลุ่มนี้จะใช้ดนตรีเป็นวิธีการสร้างสรรค์ในการให้บริการปรึกษาที่มาจากฐานคิดของดนตรีบำบัด (Music Therapy) สามารถใช้ได้กับการให้บริการปรึกษารายแบบบุคคลและแบบกลุ่ม เพราะดนตรีเปรียบเสมือนภาษากลางที่ช่วยทำหน้าที่ในการสื่อสารถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลทุกคนและสามารถใช้ได้กับทุกเพศ ทุกวัย นอกจากนี้ยังสามารถช่วยพัฒนาการเรียนรู้ การสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง การลดความเครียด ซึ่งเหมาะสมกับกลุ่มวัยรุ่น เพราะจะทำให้เกิดการแสดงออกทางอารมณ์ การส่งเสริมทักษะการเข้าสังคม และการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน

5. กลุ่มวิธีการใช้การเคลื่อนไหวและการแสดงละคร (Movement and Drama Methods) กลุ่มนี้จะเน้นการเคลื่อนไหวจะนำไปสู่การแสดงออกของความคิดสร้างสรรค์ภายในตนเองของผู้รับบริการทั้งในเชิงสุขภาพและการเป็นตัวคนที่แท้จริง อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกถึงความขัดแย้งและพฤติกรรมต่าง ๆ ในการสื่อสารด้วย อันนำไปสู่การเสริมสร้างและพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสม ภายใต้พื้นที่ที่ผู้รับบริการรู้สึกปลอดภัย โดยใช้เทคนิคและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละคร เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงออกผ่านการเล่าเรื่องและการทำกิจกรรมเกี่ยวกับรูป (Images) และสัญลักษณ์ (Symbols) เป็นต้น

6. กลุ่มวิธีการใช้กิจกรรมประเภทต่าง ๆ (Activities Methods) กลุ่มนี้จะเน้นการใช้กิจกรรมต่าง ๆ อาทิ เทคนิคการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การใช้โหราศาสตร์ และการใช้การเลือกสิ่งของ ซึ่งเทคนิคเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการให้บริการปรึกษากลุ่มในขั้นของการเริ่มต้นการให้บริการปรึกษาได้ และยังช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ทำให้สมาชิกกลุ่มรับรู้ถึงสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัย และเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

เนื้อหาบางส่วนหนังสือเล่มนี้ยังเป็นผลงานของผู้เขียนที่ได้จากการปฏิบัติการในการให้บริการปรึกษากับกลุ่มวัยรุ่น และการใช้ผลจากงานวิจัยที่ได้ทดสอบและทดลองการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอเนื้อหาวิชาการที่น่าสนใจในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ความหมาย ความสำคัญ เป้าหมายของการให้บริการปรึกษากลุ่ม โดยในหนังสือเล่มนี้ได้ให้คำนิยาม ความสำคัญ ตลอดจนเป้าหมายของการให้บริการปรึกษากลุ่มที่เฉพาะเจาะจงไปที่กลุ่มวัยรุ่น ซึ่ง

เนื้อหาในเล่มทั้งหมดเป็นการนำเสนอและประยุกต์ใช้เทคนิคต่าง ๆ เพื่อการปรึกษากลุ่มสำหรับวัยรุ่นเป็นสำคัญ

2. ทักษะพื้นฐานและขั้นตอนในการดำเนินการให้บริการปรึกษาของผู้นำกลุ่ม เนื้อหาในประเด็นนี้เป็นการมุ่งเน้นทักษะพื้นฐานสำหรับผู้นำกลุ่มตามแนวทางของทฤษฎีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนนำเสนอขั้นตอนของการให้บริการปรึกษาที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้กับกลุ่มวัยรุ่นเป็นหลัก

3. แนวทางสำหรับการดำเนินการให้บริการปรึกษากลุ่มเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ในประเด็นนี้ผู้เขียนได้นำเสนอแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการให้บริการปรึกษากลุ่ม ได้แก่ แนวทางการวางแผนก่อนเริ่มดำเนินการ การเริ่มต้นการปรึกษากลุ่ม การกำหนดขนาดของกลุ่ม ระยะเวลาการดำเนินการกลุ่ม การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การกำหนดช่วงเวลาการให้บริการปรึกษา การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นผู้นำและดำเนินการกลุ่ม และความเต็มใจของสมาชิกกลุ่ม

4. ปัจจัยสำคัญของการให้บริการปรึกษากลุ่มที่เอื้อต่อความสำเร็จ ผู้เขียนมุ่งเน้นปัจจัยหลักที่สำคัญสำหรับวัยรุ่น ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพ โดยผู้เขียนได้ให้อธิบายองค์ประกอบเชิงบวกในการสร้างสัมพันธภาพ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความใส่ใจ ด้านความร่วมมือ ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านการสนับสนุนในกลุ่ม ด้านความรู้สึกสบายใจและไว้วางใจ ด้านแสดงความคิดและความรู้สึก และด้านการยอมรับสมาชิกกลุ่ม

5. เหตุผลและความจำเป็นในการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมต่าง ๆ กับการให้บริการปรึกษากลุ่มวัยรุ่น ทั้งนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงเหตุผลและความจำเป็นว่า เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบการทำกิจกรรมผ่านเกมและการเล่น ชอบความตื่นเต้น ความสนุกสนาน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้รับบริการที่เป็นวัยรุ่นเกิดความสนใจควบคู่ไปกับการดำเนินการให้บริการปรึกษากลุ่มได้

6. ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นของการให้บริการปรึกษากลุ่มกับการใช้เทคนิคเชิงสร้างสรรค์ ในประเด็นนี้จะเน้นทักษะที่นอกเหนือจากทักษะพื้นฐานของการให้บริการปรึกษาทั่วไป ผู้ให้บริการปรึกษาจะต้องมีทักษะที่ใช้ควบคู่กับเทคนิคเชิงสร้างสรรค์ในการให้บริการปรึกษากลุ่ม ได้แก่ การแสดงถึงการอยู่ร่วมกันกับผู้รับบริการ การติดตามเรื่องราว การมุ่งสู่ประเด็นสำคัญ การตอบสนองด้วยความเห็นอกเห็นใจ ความสอดคล้องกลมกลืน และความจับใจ

หนังสือเล่มนี้นอกจากจะมีเนื้อหาที่เป็นหลักวิชาการให้นิสิต นักศึกษา อาจารย์ ผู้ให้บริการปรึกษา หรือผู้ที่สนใจได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้บริการปรึกษากลุ่มวัยรุ่นแล้ว ผู้เขียนยังได้มีการนำเสนอแนวทาง และเทคนิค ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่มากกว่า 40 กิจกรรม ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงทั้งในการฝึกปฏิบัติการให้บริการปรึกษา ใช้ในการสอนหรือการนำไปใช้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยได้ด้วย ดังนั้นจึงเป็นหนังสือที่มีคุณค่าทางวิชาการอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

สกล วรเจริญศรี. (2560). *Creative Techniques and Activities for Adolescent Group Counseling* เทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ProTexts.com.